

<h2>Pædagogisk grundlag – Leg</h2>
<p>Hvad siger loven på området:</p>
<p>Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af hverdagen. Legen fremmer fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Den er grundlæggende for børns sociale og personlige udvikling.</p> <p>Legen skal nogle gange støttes, guides og rammesættes af personalet, så legen udvikler sig positivt for alle børn.</p>
<p>Hvad gør vi i Kirstinebjerg distriktet og Fredericia Kommune generelt:</p>
<p>I Kirstinebjerg distriktet ser vi leg som en rettighed og et afgørende læringsrum for det enkelte barn. Legen er en vigtig måde for børnene at afprøve og opbygge relationer. For børn hænger leg og venskaber tæt sammen. Det pædagogiske personale skal skabe deltagelsesmuligheder i leg for alle børn.</p> <p>Når vi skal afdække begrebet Leg, skelnes der ofte mellem ”lærerig leg” og ”legende læring”.</p> <p>I den ”lærerige leg” er børnenes egen leg central, og det pædagogiske personale indgår i samspil med børnene og afstemmer sig i en vekselvirkning imellem forskellige positioneringer. Det pædagogiske personale styrker herigennem den uformelle læring i legen, og børnene oplever at lege for legens skyld. Børnene afprøver nye idéer, anvender genstande i nye sammenhænge, som udvikler fantasi, kreativitet og innovation. Børnene opbygger og afprøver også relationer.</p> <p>I den ”legende læring” er vi som pædagogisk personale i den instruerende position, som styrende og rammesættende for legen. Vi sætter lege i gang med et bestemt formål, der sigter efter, at børnene tilegner sig nye færdigheder eller får styrket udvalgte kompetencer. I den ”legende læring” bevæger vi os over i læringsrummet for voksenstyret aktivitet eller rutinen.</p> <p>Legen kan ud fra den ovenstående forståelse foregå i alle 3 læringsrum, men herunder beskriver vi legen som den ”lærerige leg” og dermed den leg, som foregår i læringsrummet børnekulturen.</p> <p>Positioneringer i den leg</p> <p>Legekompetencer er ikke medfødte, de skal opøves igennem tid/rum/ og hjælp/understøtning.</p> <p>Når børn leger, ser vi det som interaktioner mellem barn/barn og barn/voksen. Det kræver, at det pædagogiske personale sætter sig intentionelt ind i legen ved at være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bagved – Observerende position. Holde sig tilbage. • Ved siden af – Understøttende position. Være parat til at hjælpe/understøtte. • Foran – Deltagende position. Træde ind i legen afstemt i forhold til hvad børnene har brug for. <p>Adgangsstrategier i leg</p> <p>Fordi legen er så essentiel, er børn meget optaget af, hvordan og om de kan komme ind i legen. Her er det pædagogiske personales viden om forskellige adgangsstrategier vigtig, så de kan understøtte børnenes deltagelsesmuligheder i legen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Direkte verbal strategi – ”Må jeg være med?” (Kan give negative deltagelsesmuligheder). • Direkte verbal strategi + observation – ”Må jeg være faren?” (Kan give bedre deltagelsesmuligheder ved at tilbyde en rolle eller funktion i legen). • Indirekte verbal strategi – ”Og så sagde vi, at jeg lavede en is til jer” (Kan give barnet gode deltagelsesmuligheder, fordi den bygger på en observation af legen, hvor barnet handler sig kreativt, opfindsomt og humoristisk ind i legen, samt udfylder en funktion). <p>I alle 3 adgangsstrategier kan det pædagogiske personale understøtte og vise vejen ind i legen ved at benytte de forskellige adgangsstrategier. Det pædagogiske personale skal kunne aflæse og afstemme deres adfærd i forhold til en igangværende leg, og dermed - via deres rolle - øge alle børns deltagelsesmuligheder.</p>

Understøttelse af legen

- At skabe forskellige lege- og læringsmiljøer som giver muligheder for børnenes forskellige former for leg. (Fysiske rammer, genstande, indretning, afskærmning, institutionskulturen mm.)
- At stimulere og give plads til børnenes spontane ytringer og meningsdannelser. (“Se vente og følge”)
- At facilitere legen ved at inspirere (variation, intervention og forebygge/håndtere konflikter)
- At have en legende attitude og tilgang til legen (humor og kreativitet)

Forskellige former for leg

Det pædagogiske personale skal have kendskab til forskellige former for leg i de forskellige udviklingsstrin. På den måde skal de konstruere et socialt og dynamisk legemiljø, der skaber deltagelsesmuligheder for børnene i overensstemmelse med deres nærmeste udviklingszone. Dermed får legen positive lærings- og udviklingsfremmende muligheder.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner kan mangle evne til at observere/aflæse/afstemme sig i forhold til igangværende leg. F.eks.

- Kan savne inspiration til at kunne lege
- Kan “tromle” andre børn eller
- Lader sig “overmande” af andre
- Respekterer ikke andre børns legeområder.

For børn i udsatte positioner er det derfor særligt vigtigt, at det pædagogiske personale kan understøtte og skabe deltagelsesmuligheder for det enkelte barn ved at benytte de forskellige positioneringer og adgangsstrategierne.

Det pædagogiske personale skal skabe en balance mellem at stille sig til rådighed og bidrage med passende udfordringer i alle 3 positioneringer. At kunne afstemme sig og understøtte legen er afgørende for at sikre kvaliteten i legen og de positive udviklingsmuligheder legen kan give børnene og sikre, at alle får deltagelsesmulighed i leg.

Hvad gør vi i den enkelte afdeling:

Leg

I Valhalla har legen stor værdi og betydning. Og i de daglige pædagogiske aktiviteter er børnenes legekultur central. Vi har legemiljøer der understøtter/indbyder til børns kreativitet og lyst til leg. Eksempelvis er stuerne indrettet så der er mulighed for flere lege på en gang. Med rum i rummene, er det bl.a. indtænkt at børnene kan lege uforstyrret af andre børns lege.

Gennem leg udvikler barnet kompetencer indenfor blandt andet sprog, dannelse og social udvikling. Da leg og venskaber hænger sammen for børn og da de gennem legen opbygger og afprøver relationer, er det vigtigt for os som personale, at vi er opmærksomme på at alle børn har mulighed for at deltage i legen.

Vi er opmærksomme på, hvad der optager børnene, så vi kan give betingelser for at børnene kan ”bygge” videre på legen. Børn og voksne kan således sammen reflektere over, hvordan legen kan udformes og udvikles.

Vi sætter fokus på det enkelte barns ressourcer og forudsætninger og støtter barnet i at få adgang til legefællesskaberne. Vi indtager som personale forskellige roller til barnets leg, eksempelvis ved at understøtte, følge og gå foran med nye legemuligheder, efter behov. Her kan pædagogen være en rollemodel ved at inspirere de børn, der kan have svært ved at indgå i legefællesskaber. Pædagogen kan her deltage i legen for at give børnene ”legeredskaber” til at indgå i børnefællesskabet.

Leg, en fortælling med børn fra 0-2 år

Vi befinder os på vuggestuens legeplads en formiddag i februar, hvor der lige er faldet sne.

På billedet er der en voksen og 3 børn. En personale, ligger i sneen med arme og ben ud til siden som en sprældemand ved siden af ligger et barn med armene ude til siden. Foran står der to børn og kigger ned på den voksne.

Fortællingen viser personalet som går foran i en sne-engel-leg. Alle børnene på billedet er optaget af legen, alle kan være med, så der er ikke ekskluderende faktorer på spil. Set fra et barneperspektiv ses tre fordybede børn, der har en fællesoplevelse af en sne-leg sammen med en inspirerende voksen. Det ene barn viser interesse i legen ved at imitere den voksne, nok fordi det er spændende at være med. De to andre børn er lidt mere tilbageholdende, hvad er det den voksne laver? her kan børnenes udfordringer være, at det er overvældende at ligge sig ned i noget, man ikke ved, hvad er, og måske svært at gøre som den voksne.

Denne fortælling giver anledning til at have mere fokus på personalets positioneringer i forhold børns leg. F.eks. ved at vi voksne er mere bevidste om egen rolle og deltagelse i børnenes leg.

Den pædagogiske faglighed kommer til syne ved at personalet går foran i legen. Hun viser, hvad man kan lege i sneen, inviterer børnene med og ”tør” at være fjollet.

Leg, en fortælling med børn fra 3-6 år

Det er formiddag på Bragestuen i Valhalla.

På billedet er der 2 børn, en dreng og en pige. De befinder sig i et køkken-lege-miljø. Bagerst i billedet står en pige i gang med at anrette et lille bord fyldt med tallerken, gryde, kande m.m. Forrest står en dreng og kigger efter noget i en kasse med legetøjsmad m.m. I hånden holder han lege-pommes frites.

Børnene på billedet er optaget af og fordybet i leg, og er begge i gang med at bidrage med noget til leg. Set fra et barneperspektiv leges der for legens skyld. Der er godt gang i køkkenet.

I denne fortælling er børnene i gang med at lege en leg sammen. Det er også muligt for andre børn at deltage i legen, idet lege-køkkenet er et "rum i rummet" på stuen.

Personalet er i denne situation observerende, og er i en understøttende position i legen (ved siden af.)

Denne fortælling giver anledning til at have mere fokus på barneperspektivet i den fri leg i hverdagen. At skabe inspirerende legemiljøer og plads til børnenes egne initiativer. Og have fokus på personalets rolle i forhold til børns lærerige leg.

Den pædagogiske faglighed kommer til syne ved, at der bliver givet plads til det, som børnene er optaget af her og nu, og ved at personalet er bevidste omkring ens egne positioneringer i den pædagogiske praksis.

Personalet kan i denne fortælling gøre sig flere overvejelser. Der kan f.eks. være brug for guidning, hvis legen går i stå, eller hvis andre børn ønsker at deltage i legen.

I forhold til vores sprokulturelle profil er vi opmærksomme på at børn udvikler sprog og fantasi gennem legen. Det er derfor vigtigt at børnene lærer sig sproglige strategier til at komme ind i, indgå og afvikle leg. I hele huset benytter vi følgende 3 sætninger, som der er fokus på lige fra vuggestuen, flexgruppe og til børnehavegruppen:

- Hvad leger I?
- Skal vi lege?
- Vil du være med?

